אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת רנ

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ד' טבת תר"ע - יפו
נמען: ועד פתח תקווה

על השאלה אם מושבות אחרות שנהנות מהלוואת 'הקרן הלאומית' צריכות להשתתף בהוצאות: על פי הדין אסור לפסוק בדיני ממונות לפני ששמעו את הצד השני. מצד היושר, מי שנהנה מההלוואה צריך להשתתף בהוצאות, מלבד הוצאות על הטבות פרטיות לפתח תקווה.

עיקרי הדברים

- אין לפסוק בלי לשמוע את הצד השני.
- השתתפות בהוצאות ההלוואה לפי היושר.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], ד' טבת תר"עין.

לכבוד הועד הנכבד בפתח תקוה ת"ו, שלו'[4] וברכה.

מכתבם הנכבד מיום ג' דנא הגיעני. ובנידון שאלת כבוד הועד, אם צריכים בני המושבות האחרות, הלוקחים כעת חלק בהמלוה הנציונלפונדית, [הלוואה מן "הקרן הקיימת לישראל" (Nationalfonds)] לקחת ג"כ[5] לפי ערך הלוואתם חלק בהוצאות, הנה ע"פ[6] דין אסור להשיב בדיני ממונות לצד אחד, ע"כ[7] אי-אפשר לי לגלות כעת את דעתי ע"פ ההלכה, טרם שנשאלתי ע"ז[8] ג"כ מאיזה צד שני.

אכן מה שנוגע למדת היושר, אשר גם ע"ז נתכבדתי מכבודם להודיעם את דעתי, הנני בזה להודיע, שאם אך לא נכללו בסכום ההוצאות, גם כאלה שנצטרפו בהן מגמות של הטבות פרטיות לפתח תקוה לבדה, חוץ מענין המלוה, שאם כאלה ימצאו ראויים הם לנכותם מהחשבון, אבל זולת זה ודאי שהיושר מחייב שכל הנהנה מהמלוה יקח חלק בההוצאות שגרמו לה.

והנני כופל את דברי, שמה שנוגע לשורת הדין תוכל דעתי להגלות רק אחר הצעת דברים של איזה צד שני.

בכבוד נעלה ובברכה מקודש,

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 שלו' - שלום
5 ג"כ - גם כן
6 ע"פ - על פי
7 ע"כ - על כן
8 ע"ז - על זה

הק' אברהם יצחק ה"ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳